

Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους

1ο Συνέδριο Επιστημονικών και Τεχνικών Επιτροπών για την Αναγέννηση του Τροόδους

Βιώσιμη Κινητικότητα στους οικισμούς της Περιοχής Τροόδους

- Παρευρισκόμενοι:**
- Γενική Τεχνική Επιτροπή ΥΜΕΕ
  - Ειδική Τεχνική Επιτροπή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
  - Ειδική Τεχνική Επιτροπή του τμήματος Δημοσίων Έργων
  - Εκπρόσωποι Επαρχιακών Διοικήσεων Λευκωσίας και Λεμεσού
  - Πρόεδρος της Αναπτυξιακής Εταιρείας Τροόδους - Ξενάκης Ξενοφώντος
- Ομάδα Μελέτης:**
- Κώστας Λαλένης, Νίκος Ηλιού, Άννα Καραμοντάνη, Μιχάλης Μιχαήλ

Παρουσίαση έγινε από τον κύριο Λαλένη, και κατά την διάρκειά της υπήρξε συμμετοχή όλων των παρευρισκομένων σε γόνιμη συζήτηση και εμπλουτισμό των θεμάτων.

Τα κύρια σημεία και συμπεράσματα που εξήχθησαν ήταν τα παρακάτω:

- **Η βιώσιμη κινητικότητα** ορίζεται ως η βιώσιμη μετακίνηση ανθρώπων και αγαθών.
- Η **βιωσιμότητα** έχει τρεις βασικές συνιστώσες: την περιβαλλοντική, την κοινωνική και την οικονομική.
- Δράσεις και πολιτικές που προάγουν τη βιώσιμη κινητικότητα εντοπίζονται σε **πολεοδομικό επίπεδο** (π.χ. πολιτικές χρήσεων γης, συνδυασμένου πολεοδομικού και κυκλοφοριακού σχεδιασμού), σε **κυκλοφοριακό επίπεδο** (π.χ. πολιτικές ήπιας κυκλοφορίας, ενίσχυσης ποδηλάτου- περπατήματος, προώθηση βιώσιμης δημόσιας συγκοινωνίας) και σε **περιβαλλοντικό** (π.χ. πολιτικές βελτίωσης του μικροκλίματος των οδών, πράσινα οχήματα).

Ως **βασικοί άξονες που διέπουν την βιώσιμη κινητικότητα** ορίστηκαν οι παρακάτω:

- η συμμετοχική προσέγγιση
- η δέσμευση για βιωσιμότητα
- η ενοποιημένη-ολοκληρωμένη προσέγγιση
- η διατύπωση σαφούς οράματος και μετρήσιμων στόχων
- η προεκτίμηση και συνεκτίμηση του κόστους και του οφέλους

Τέλος, αναλύθηκε δεσμίδα **Μέτρων Προώθησης της Βιώσιμης Κινητικότητας**, κατάλληλη να εφαρμοστεί στην περιοχή του Τροόδους και περιγράφηκαν οι τρόποι εφαρμογής τους.

Τα μέτρα αυτά ήταν τα εξής:

- Παρακάμψεις οικισμών
- Πεζοδρομήσεις – ποδηλατοδρομήσεις
- Διαχείριση στάθμευσης

- Εκσυγχρονισμός συστήματος MMM (τηλεματική, στόλος λεωφορείων, στάσεις και σταθμός λεωφορείων, κ.α)
- Μετακινήσεις ειδικών κοινωνικών ομάδων (ΑΜΕΑ, μαθητές κλπ.) με MMM
- Προώθηση των ήπιων μέσων στις μετακινήσεις (ΑΠΕ σε MMM)
- Συντονισμός των σχεδιασμών χρήσεων γης και μεταφορών
- Έξυπνα διαχειριστικά μέτρα (κοινόχρηστα οχήματα, σχέδια μετακινήσεων για σχολεία και επιχειρήσεις, ενημέρωση-ευαισθητοποίηση, ηλεκτρονικά συστήματα πληροφόρησης, κτλ.).

Κατά την αναφορά στα παραπάνω μέτρα προώθησης της βιώσιμης κινητικότητας έγινε συσχετισμός και αποτίμηση του κάθε μέτρου, σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση και τις σχετικές εφαρμογές στην περιοχή αναφοράς. Ιδιαίτερα τονίστηκε η σημασία του περιορισμού της υπερβολικής χρήσης του Ι.Χ. αυτοκινήτου, τόσο για υπεραστικές μετακινήσεις όσο και για τις εκτελούμενες εντός και μεταξύ των οικισμών της περιοχής παρέμβασης. Εκτενής αναφορά έγινε για την λειτουργία Συστήματος Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (λεωφορείων) στην περιοχή Τροόδους, με περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης του υφιστάμενου συστήματος υπεραστικών λεωφορείων αλλά και των σχεδιασμών και πολιτικών για το μέλλον, από τις αρμόδιες κυβερνητικές πηγές.

Για την μεταφορά μαθητών και την παροχή τακτικών γραμμών λεωφορείων επίκειται επιλογή Εταιρειών μέσω διαγωνισμών. Οι διαγωνισμοί θα προκηρυχθούν σε επίπεδο Επαρχιών (Λευκωσίας, Λεμεσού & Πάφου), οπότε σημαντικό στοιχείο για την αποτελεσματικότητα λειτουργίας των γραμμών σε συνδυασμό μεταξύ τους, θα είναι οι απαραίτητες διευθετήσεις δρομολογίων σύνδεσης των επαρχιών.

Ο εκπρόσωπος των ΤΑ αναφέρθηκε στην ανάγκη δημιουργίας μιας εταιρεία λεωφορείων που θα καλύπτει γεωγραφικά ολόκληρη την περιοχή Τροόδους, ωστόσο ο εκπρόσωπος του ΥΜΕΕ σημείωσε ότι αυτό το αίτημα δεν είναι εφικτό αφού οι πληθυσμιακές πυκνότητες δεν το επιτρέπουν και επιπλέον οι γραμμές των λεωφορείων δεν θα μπορούν να διεξάγουν δρομολόγια στα κέντρα των πόλεων. Επιπλέον, αναφέρθηκε ότι η χρήση δρομολογίων για συγκεκριμένες ομάδες είναι εφικτή ωστόσο θα πρέπει να εξετάζονται οι νομικές ρυθμίσεις οι οποίες πολλές δεν το επιτρέπουν λόγω παρέμβαση σε προνόμια που καθορίζονται νομικά για εταιρείες τουριστικών λεωφορείων.

Ο εκπρόσωπος του ΥΜΕΕ, αναφέρθηκε στις προσπάθειες που έγιναν από το Κράτος την τελευταία περίοδο για την βελτίωση του συστήματος των λεωφορείων και στις δυσκολίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν που οφείλονται κυρίως στις χαμηλές πληθυσμιακές πυκνότητες και στις μεγάλες αποστάσεις καθώς επίσης και στις ενέργειες που προωθούνται για τον εκσυγχρονισμό τους. Επίσης, αναφέρθηκε ότι υπάρχει δυνατότητα μέσω διατάγματος του Υπουργού ΜΕΕ, να εφαρμοστούν ειδικές ρυθμίσεις σε σχέση με τα δρομολόγια, ενώ σημαντικό δεδομένο είναι ότι υπάρχουν σημαντικά κονδύλια τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αναβάθμιση των υποδομών (στάσεις, κ.α.), ενώ σταδιακά προωθείται η αναβάθμιση του στόλου. Τέλος, ειπώθηκε ότι για να μπορέσει να αυξηθεί ο αριθμός των χρηστών των λεωφορείων απαιτείται η συμβολή όλων Τοπικών Αρχών, Αναπτυξιακών Εταιρειών, του Υπουργείου Παιδείας Πολιτισμού και άλλων.

Οι παρευρισκόμενοι διατύπωσαν προτάσεις για την περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος, και την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα μέτρα εξυπηρέτησης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (ΑΜΕΑ, μαθητών, ηλικιωμένων), στην προσβασιμότητα απο όλους των μονάδων του συστήματος υγείας, και σε έξυπνα διαχειριστικά μέτρα της κινητικότητας με χρήση των σύγχρονων ηλεκτρονικών τεχνολογιών. Επίσης, αναφέρθηκαν για σταθμό λεωφορείων καθώς και χώρο P&R στην περιοχή του Σαιττά.